

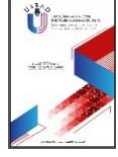
PAPER DETAILS

TITLE: YANLIS BİLİNÇ VE ÖZGÜR İRADE BAĞLAMINDA "DEVİL`S ADVOCATE" FILMİNİN ANALIZI

AUTHORS: Erdem ÇILTAS

PAGES: 217-235

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1396654>

YANLIŞ BİLİNÇ VE ÖZGÜR İRADE BAĞLAMINDA "DEVİL'S ADVOCATE" FİLMİNİN ANALİZİ

ANALYSIS OF THE "DEVIL'S ADVOCATE MOVIE" IN THE CONTEXT OF
FALSE CONSCIOUSNESS AND FREE WILL

Erdem ÇİLTAS

Öğretim Görevlisi, Elektronik ve Otomasyon Bölümü, Radyo ve Televizyon
Teknolojisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde Teknik Bilimler Meslek
Yüksekokulu, Niğde/Türkiye.

Lecturer, Electronics and Automation, Radio and Television Technology, Niğde
Ömer Halisdemir University,
Vocational School of Technical Sciences, Niğde/Turkey.
erdemciltas@ohu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-5650-5970

Makale bilgisi | Article Information

DOI: 10.47994/usbadd.825790

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 16.11.2020

Kabul Tarihi / Date Accepted: 17.02.2021

Yayın Tarihi / Date Published: 20.04.2021

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Nisan / April

Bu Makaleye Atıf İçin / To Cite This Article: Çiltas, E. (2021). Yanlış Bilinç Ve
Özgür İrade Bağlamında "Devil's Advocate" Filminin Analizi. *USBAD Uluslararası
Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 3(5), 217-235.

İntihal: Bu makale intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

İletişim: Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbadd>
mail: usbaddergi@gmail.com.tr

Öz: Modernleşme süreciyle başlayan yeni değerler oluşturma süreci bir takım insani özelliklerin sınırlandırılmasında etkili olmuştur. Ahlak ve vicdana yönelik bir yapıya sahip olan insanın iyi ve doğruya yönelik olan düşünceleri mevcut sistem içerisinde karşılığını bulup bulmamasına göre değerlendirilmiştir. Ahlaki bir problem ifade eden yönüyle bilinç, özgür iradenin hâkim olduğu bütünlük içerisinde karşılığını bulabilir. İdeoloji ve sistem bağlamında birtakım gereksinimlerin ve onların sonuçlarının belirlenmiş olması, insan eylemlerine yön veren ilişkisel tabanlı yapılanmalarının da etkisiyle pragmatist bir anlayış içerisinde yanlış bilinç oluşabilmektedir. Bu çalışmada da yanlış bilinç ve özgür irade kavramları Devil's Advocate filmi aracılığıyla göstergebilimsel analiz ve söylem analizi yöntemiyle ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özgür İrade, Yanlış Bilinç, Pragmatizm, İdeoloji

Abstract: The process of creating new values that started with the modernization process has been effective in limiting some human characteristics. The thoughts of a person, who has a moral and conscientious nature, are evaluated according to whether they find their counterparts in the current system. Consciousness, with its aspect that expresses a moral problem, can find its counterpart in the integrity of free will. In the context of ideology and system, the determination of certain needs and their consequences, and the effect of relational-based structures that direct human actions, can create a false consciousness in a pragmatist understanding. In this study, the concepts of false consciousness and free will have been discussed through the method of semiotic analysis and discourse analysis through the movie Devil's Advocate.

Keywords: Free will, False consciousness, Pragmatism, Ideology

GİRİŞ

Sanayi devrimiyle birlikte değişen üretim ilişkileriyle karmaşıklaşan insan ilişkileriyle birlikte akıl da yeni bir bilinç ile yer almıştır. Üretim ve tüketim süreçlerinin sürekliliğin sağlanması da bu ilişkisel temelli anlayışta oldukça önemli hale gelmiştir. Başlangıçta fordist üretim modeli adı verilen bant sistemiyle yüzyıllardır varlığını koruyan el işçiliği ikinci plana düşmüş ve seri üretim gerçekleşmiştir. Fordizm işçileri üretim sürecinde iş bölümüne ayırmış ve bu bölünmeyle birlikte artık üretmiş olduğu ürüne yabancılaşmış bir kesim oluşmuştur. Marx, bu durumda eleştirel olarak işçi ne kadar çok üretirse o kadar kendine olan yabancılaşmasının da artacağını söyler (Marx, 2007: 62). Bu süreçle birlikte insanın emeğine yabancılaşmasının bir sonucu olarak kendine yabancılaşması gerçekleşir. Bütün içerisinde bakıldığında üretmiş olduğu nesnenin farkında olmayan insan aslında

kendi yeteneğinin ve ona yön veren öz bilincinin de dışında kalmaya başlamıştır.

Modernleşme süreci içerisinde birey doğa karşısında bir güç elde ederek onu dönüştürme amacını da taşımaya başlamıştır. Bu dönüşüm aynı zamanda bireyin de bağımlılık temelli bir anlayışa geçmesine de sebep olmaktadır (Marx, 2007: 63). Fordist üretimin getirmiş olduğu meta anlayışıyla birey doğa karşısında biriktirmiş olduğu mitsel altyapısını bir kenara bırakmış ve tekniğin olanaklarıyla doğa ile mücadele etmeye başlamıştır. Ancak bu süreç beraberinde doğaya karşı yabancılaşmış bir insanı da oluşturmuştur. Fordist üretim modelinde karşısında emeğine, kendine ve doğaya karşı yabancılaşmış bir toplum ortaya çıkmıştır.

Kapitalist üretim modellerindeki dönüşümle birlikte yeni bir üretim anlayışı gerçekleşmiştir. Bu anlayışla birey fordist üretim modelinin talebe göre arz anlayışını geride bırakmış arz fazlası bir üretimi öngören yeni bir anlayışla Post Fordist üretime geçilmiştir. Artık bu süreçten itibaren birey, sınıfın üreten anlayışının yanında tüketimin bir parçası haline gelmiş, yeni bir bilinç yapısı oluşturulmuştur. Bu süreçte Marx'ın incelemiş olduğu üretimsel sürecin yerini daha çok tüketim almıştır. Tüketimin ekonomik bir yapı dışında insanların kültürel olarak ele alınması ve onları tükettiği nesneler çerçevesinde yeniden üretim ilişkisi içerisinde kendini ifade eden bir benlik oluşturması da önemli hale gelmiştir. Tüketimin bu yönüyle bir gereksinim olmaktan çıkıp insanların kendilerini ifade etme aracına dönüşmesiyle birlikte her ürün bir değişim değeri içerir hale gelmiştir. Nesneler maddi anlamlarını yitirmiş ve maddenin ötesinde tüketimin bir değer haline geldiği endüstri oluşturmuştur. Frankfurt Okulu bu yeni tüketim anlayışına "Kültür Endüstrisi" adını vermiştir (Yaylagül, 2014: 88). Kültür endüstrisi ürünleriyle birlikte birey gerçek bilincini değiştirerek yanlış bilincin oluşturulmasına yönelik bir sahte bireyselleşme sürecine geçmiş olacaktır.

1. YÖNTEM

Görüntü ve ses unsurlarını içeren metinlerin çözümlenmesine yönelik olarak iki türlü yöntem sıklıkla kullanılmaktadır. Bunlardan ilki göstergebilimsel analiz yöntemidir. Ertike'ye göre göstergebilim "bir metnin ya da görüntünün belirgin apaçık ortada olan anlamını değil onun anlamının arkasında yatan anlamının keşfedilmesidir" (2009: 79). Bu yönüyle göstergebilimsel analiz yönteminde görünenin ötesinde yer

alan bir anlamı ortaya çıkarma amacı vardır. Göstergebilim analiz içerisinde çekim ölçekleri, mekân ve detaylar oldukça önemlidir. Göstergebilim yöntemiyle verilen görüntünün içermiş olduğu birincil anlam (gündelik hayatta karşılığı olan) dışında yeni anlam yüklemeleri gerçekleştirilir (Ertike, 2009: 80). Göstergebilim çözümlemesinde Ferdinand De Saussure'nin görüşleri de önemli bir yere sahiptir. Dil üzerine araştırmalar yapan Saussure dilin oluşum sürecine yönelik yapılanmalardan bahseder (Yaylagül, 2014: 120). Bu yapılanmalar bir işaret ve semboller bütünüdür. Gösteren işaret ve sembollerken gösterilen düşünce ve sözlerdir. Sinemaya yönelik yapılan çözümlemelerde de yine oluşturulmuş bir dilsel alt yapıdan bahsedebiliriz. Bu yapı içerisinde yer alan göstergeler birtakım yeni anlam zincirlerinin oluşmasını sağlar.

Söylem üzerine oluşturulmuş yapıların analiz edilmesinde eleştirel söylem analizi yöntemi tercih edilir. Söylem analizi yöntemi göstergebilim yönteminden farklı olarak görünen anlamları da ele alır. Söylem analizi daha çok haber çözümlemesine yönelik olarak metnin gizil anlamlarını deşifre etme ve anlamsal bir bütünlük içerisinde yer alan diğer ifadeleri de çözümleme amacı taşır (Binark, 2014: 47). Sinema yapımlarında yer alan metinsel ifadelerin çözümlenmesine yönelik olarak da yine bu yöntemden faydalanılabilir. Görüntü temelli çözümler de göstergebilim önemli bir yere sahipken söylem açısından değeri olan ifadelerin anlamlandırılması sürecinde söylem analizi yine oldukça önemli bir yere sahiptir. Güç ve iktidar ilişkilerinin çözümlenmesin de yine söylem içerisine gizlenmiş anlamları ortaya çıkarılması yönü de önemlidir.

Foucault'un söyleme yönelik anlayışı da bilgi ve iktidar sürecinde yine bir birlikteliğin oluşturulmasına yönelik bir bütünlüğün olduğunu ifade eder (Rigel vd., 2005: 87). Bu yönüyle söylemler bir iktidar ve güç taşıyıcısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sinema filmlerinin de bütüncül bir dile sahip olması, oluşturulan söylemlerin de alt yapılarına bakılmasını zorunlu hale getirmektedir. Filmin ilerlemelerinde diyalogların önemli bir hale geldiği sahnelerin çözümlemesinde konunun hareketini etkileyen yapılar bulunmaktadır. Bu yapıların söylemsel temelleri birtakım göstergebilimsel metinlerle desteklenerek bütüncül bir dilin oluşmasını sağlamaktadır. Devil's Advocate Filmi'nin incelenmesinde de göstergeler ve oluşturmuş olduğu söylemsel yapılar birlikte ele alınacaktır. Yine bu çerçevede sinema filmlerinin çözümlenmesine yönelik olarak göstergebilim ve söylem analizinin

kullanılması incelendiğinde Lokman Zor'un (2018) "Karabağ Savaşı'nın Azerbaycan Sinemasındaki Sunumu: Nabat Filmi Örneği" Ali Murat Kırık ve Nevin Arvas'ın (2014) "Sömürgecilik Ve Irkçılık Olgusu Bağlamında Piyanist Filminin Gösterge Bilimsel Analizi" makaleleri örnek olarak gösterilebilir.

2. DEVİL'S ADVOCATE FİLMİNİN GENEL ÇERÇEVESİ

Andrew Neiderman'ın aynı adlı kitabından beyaz perdeye uyarlanan Devil's Advocate Filmi'nin genel çerçevesine bakıldığında "amaca giden her yol mubahtır" anlayışı hâkim olmakla beraber ahlaki birçok temeli arka planda bırakıp mantıksal anlamda insan davranışlarına ve iradesine etkide bulunan benlik duygusu ön plana çıkmaktadır. Benlik duygusunun süper ego diyebileceğimiz ahlaki ve vicdan temelli anlayışı ile id (ilkel benlik) kavramının hakim olduğu bir akıl anlayışının özgür iradeye etkisi film içerisinde işlenmiştir. Bu çerçevede kavramsal olarak Yanlış Bilinç ve Özgür İrade kavramlarını ele alabiliriz.

2.1. Özgür İradenin Hâkimi Yanlış Bilinç

Devil's Advocate filmi incelendiğinde özgür iradenin baskılanması filmin genelinde karşımıza çıkmaktadır. Özgür iradenin engellenmesinde bir takım gerçeği ve doğruyu görmeyi engelleyen bilinç yapılarının hâkim olduğu görülmektedir. Ancak yine de film içerisinde özgür iradenin seçim hakkına vurgu yapılarak özgür iradenin kullanılmasıyla yanlış bilincin gerçek bilince dönüştürülebileceği ifade edilmektedir. Bu yönüyle Devil's Advocate Filmi'nin analiz edilmesi açısından yanlış bilinç ve özgür irade kavramları arasındaki ilişkinin anlaşılması gerekmektedir.

Yanlış bilinç kavramsal olarak Marx açısından ele alındığında üretim süreçlerine hakim olunarak oluşturulmuş kitleyi ele alırken yaşam süreçlerine yönelik değişimler ve buna uygun yaşama formunun oluşturulması açısından değerlendirildiğinde araçsal akıl kavramıyla birlikte ele alınabilir. Bu yönüyle "Yanlış Bilinç" egemen güçler tarafından oluşturulmuş ve pragmatist bir anlayış içerisinde merkeze fayda sağlama amacı taşıyan gerçek dışı hayatın içselleştirilmesi sürecidir. Akıl, bu tanımlamaya göre sistemin istediği insan modeli ortaya çıkarma amacıyla araçsallaşmalıdır. Horkheimer'in biçimselleşme adını verdiği araçsal akıl yapısal bir gerçeklikle yeni bir şekil alır ki bu yanlış bilinç olarak adlandırabileceğimiz yapının ta kendisidir. İlişkisel temelli yaşantı içerisinde hâkim olan değerler yanlış

bilinç üzerinden rasyonelleşir. Horkheimer bu çerçevede iyyinin ve kötünün, yanlış ve doğrunun, sahtenin ve gerçeğin yer değiştirdiğine yönelik değerlendirmelerde bulunmaktadır. Horkheimer bu tarz bir biçimselleşmenin sonucu olarak insan hayatının ve varlığının garantisi olan hak, adalet ve eşitlik kavramlarının anlamını yitirdiğini söyler. Amaç olması gereken bu kavramla düşünsel olarak temellerinden ayrılmış ve bir takım rasyonel amaçların aracı haline dönüşmüştür. (Horkheimer, 2016: 74).

Yanlış Bilinç bize araçsal akılın ulaşmak istediğı ideal yaşam formunu sunmaktadır. Bu yönüyle araçsal akıl birtakım hedeflere en kısa ve en verimli yollardan nasıl gidebileceğimizi söyleyen akıldır. Torun'a göre araçsal akıl:

"Dış dünyanın kontrol altına alınması ve öznenin bitmek tükenmek bilmeyen isteklerinin yalnızca bir aracı durumuna getirilmesi ile başlayan sürecin, aynı zamanda toplumsal ilişkileri öznenin öteki ile olan ilişkilerini de belirler hale gelmesi modern dönemin en büyük patolojisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Başka bir ifadeyle, dış dünyanın yalnızca üzerinde hâkimiyet kurulacak ve belirli geçici amaçların nesnesi haline getirilebilecek bir şey olarak görülmesi tahakkümün bir yönüne işaret ederken, öznenin toplumsal ilişkilerinde öteki özneleri bir araç konumuna indirgemesi diğeryönüne tekabül eder" (Torun, 2018: 175).

Araçsal akılın bu ilerlemeci anlayışı aynı zamanda akılın negatif yönünün kontrolünü önemli hale getirmiştir. Bu süreçte akıl Marx'a göre üretim ilişkilerinin bir parçası olarak kendi iradesi dışında birtakım üretim ilişkilerinin etkisiyle benliği değişime uğratar. Benlik değişimi de bu etkiyle kendisini sosyal ilişkiler içerisinde bulur. Bu yönüyle İnsanın varlığının bilinç düzeyi kurmuş olduğı sosyal ilişkilerin yayılmasıyla anlaşılır (Erdoğan ve Alemdar, 2010: 192). Tarihsel ilerleme de insanın akıl ve bilinç düzeyinin değişimini ifade eder. Marcuse ileri sanayi toplumu ya da ileri işleyim toplumu adını verdiği yapılanmanın nitel değişimi durdurma yeteneğinin olduğunu söyler. Marx'ın ön görmüş olduğı tarihsel materyalizm anlayışı da yine bu anlayış içerisinde yer alır. Marcuse göre:

"Gerçek ve yanlış gereksinimleri ayırt edebiliriz. 'Yanlış olanlar bireye onun baskılanışındaki tikel toplumsal çıkarlar tarafından yukarıdan dayatılanlardır: gereksinimler ki zahmeti, saldırganlığı, sefilliğı ve türesizliğı sürdürürler. Karşılanmaları

birey için çok doyum verici olabilir, ama eğer bu mutluluk bütünün hastalığını tanıma ve hastalığı iyileştirme şanslarını kavrama yeteneğinin (onun kendisinin ve başkalarının) gelişimini durdurmaya hizmet ediyorsa sürdürülmesi ve korunması gereken bir koşul değildir. Sonuç o zaman mutsuzluk içinde coşkudur. Reklamlar ile uyum içinde dinlenme, eğlenme, davranma ve tüketme, başkalarının sevdiklerini sevmeye ve nefret ettiklerinden nefret etme gibi yürürlükteki gereksinimlerin çoğu bu yanlış gereksinimler sınıfına aittirler” (akt. Yardımlı, 2010: 4).

Bu durum insanın nitel değişimini engeller. Bu “mutsuzluk içerisindeki aşırı hoşnutsuzluk duygusu” olarak da ifade edilebilir. Doğru gereksinimlerse herhangi bir şekilde yükseltilmemiş, kişinin kendi doğasından kaynaklanan ihtiyaçlardır. Bireyin doğru gereksinimlerinin neler olduğuna kendisi karar verebilir; şayet birey özgürse, insan özgürlüğünün içindeki yaşadığı toplumla kendini özdeşleştirerek kaybetmiştir. Bu yönüyle kişinin dışarıdaki anlayışla kendi içgörüsü yer değiştirilerek bireysel başkaldırının köklerine kadar inmiş yabancılaşmış bir yapı oluşturulmuştur. Özgür irade kavramı bu boyutta gerçek bilince geçişin sağlanmasına yönelik olarak önem arz eder. Özgür irade tamda bu boyutuyla yanlış bilinci gerçek bilince dönüştürecek potansiyeli sağlayabilir. Ancak Marx bu noktada tarihsel materyalizmden bahseder. Bireyin niteliksel olarak gelişimin önündeki en büyük engeli ve onun özgür iradesinin hâkim kılınmasını engelleyen başat faktörün meta tüketimi olduğunu belirtir. Üretim ve tüketim ilişkilerinin içerisinde dünyayı algılayan birey gerçek ilişkileri anlamada gerçek ve kurgu arasında ayırım yapmakta yetersiz bilince sahip olur. Marcuse bu açıdan bir yol göstericinin varlığını zorunlu olarak görür (Marcuse, 2010: 207). Ancak Marx yaşama yön vereninin bilincin kendisi olmadığı aslında bilince yön verenin yaşantı olduğunu söyler. Neo Marksistler bu çerçevede kültür alanının egemenliğinin ele geçirilmesinin yanlış bilincin varlık sebebi olduğunu belirtirler (Erdoğan ve Alemdar, 2010: 192). Süreç içerisinde tarihsel materyalizm bu yönüyle insanı doğa karşısında yabancılaştırırken bu süreçte yeniden üretimi hâkim hale getirmektedir. Teknolojik gelişmeler de niteliksel değişimin yansıtılmasına yönelik olarak ön kabulleri oluşturmaktadır. Teknoloji bir refah toplumu oluşturma sürecinin bir parçası olarak insanlara yanlış gereksinimler sunmanın da taşıyıcısı haline gelmiştir.

Özgür irade kavramı da bu yanlış gereksinimlerin etkisiyle bilince yön veren anlayışlardan kopuşu ifade eder. Özgürlük ve onun gereklerinin anlaşılması bireyin gerçek anlamda iradesini kullanmasıyla çözümlenebilir. TDK'ye göre irade: "*Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü*"dür (TDK, 2019). Özgür irade kavramının varlığı bu iradenin tanımlamasına ters düşecek yeni bir niyeti ortaya koyar. İrademize hâkim olan bir gücün ve egemenliğinde bütünsel yapısını ön plana çıkarır. Nitekim aydınlanma düşüncesi de iradenin özgürleşmesi amacıyla birtakım mitsel yapılanmalardan bağımsız yeni değerlerin oluşturulmasına vurgu yapmıştı. Ancak aydınlanma düşüncesinin kendisinin de bir mite döndüğüne yönelik eleştiriler bu sürecin istenildiği gibi gerçekleşmediğini belirtmiştir.

Özgür iradenin hâkim kılınmasına yönelik liberal anlayışta serbest tüketim, haz ilişkisi bağlamında özgür iradeyi insanın arzulamış olduğu her şeye ulaşması olarak tanımlamaktadır. Diğer bir anlayışta bağdaşmacı görüştür. Bu görüşe göre de herhangi bir durumda kısıtlama olmaksızın yapmayı istediğimiz şeyi yapma özgürlüğü olarak tanımlanabilir. (Hasker, 2012: 185). Bu görüş teolojik açıdan değerlendirildiğinde insanın seçim yapma özgürlüğüyle iradenin bir bütünlük içerisinde yer aldığını söyler. Liberal anlayışta arzuların daha belirleyici bir yapıyla insanları yönlendirdiği söylenebilir. Ancak arzular bireyin davranışlarında özgür iradeye kaynak olma açısından iyi ve kötü ahlaki olma gibi problematik durumları ortaya koyar. Bu açıdan özgür iradenin hâkim kılınmasıyla kastedilen erdeme ulaşmaksa bu durumda haz temelli bir anlayış içerisinde her zaman iyi ve doğru olanı elde etmek mümkün olmayacaktır. Zihinsel alt yapıya etkide bulunan ve bilinç düzeyine ulaşan ve psikolojik açıdan insan davranışlarına yön veren her bağlam özgür iradenin hakimiyetine etkide bulunur. Yanlış bilinç kavramıyla belirlemiş olduğumuz alt yapının karşılığı iradenin hakimiyetiyle bir bütünsellik içerisinde karşımıza çıkmaktadır. Yaşantının bilinci belirlemesi yanlış olanın da iradeye tezahürüne etki ederek özgür iradenin ortaya çıkmasını engelleyebilir. Marcuse bu çerçevede eleştirel bakabilmenin önemine vurgu yapar. Yanlış bilinci gerçek bilince dönüştürebilmenin en doğru yolu olarak olumsuzlama yapan bireyi görür. Yaşantının karşısına olumsuzlamanın yerleştirilmesi bu yönüyle özgür iradenin de hâkim kılınmasını sağlayabilir (Marcuse, 2010).

3. DEVİL'S ADVOCATE FİLMİNİN ANALİZİ

3.1. Devil's Advocate Filmi'nin Künyesi

Orijinal İsmi: Devil's Advocate (Devil's Advocate)

Vizyon Tarihi: 30 Ocak 1998

Süre: 144dk

Tür: Dram, Gerilim, Gizem

Senarist: Jonahan Lemkin, Tony Gilroy, Andrew Neiderman

Yönetmen: Taylor Hackford

Müzik: James Newton Howard

Görüntü Yönetmeni: Andrzej Bartkowiak

Yapımcı: Anne Kopelson, Arnold Kopelson, Arnon Milchan

Yapımı: 1997 - ABD, Almanya

Oyuncular: Al Pacino Rolü: John Milton, Keanu Reeves Rolü: Kevin Lomax, Charlize Theron Rolü: Mary Ann, Lomax Jeffrey Jones Rolü: Eddie Barzoon, Judith Ivey Rolü: Mrs. Alice Lomax, Connie Nielsen Rolü: Christabella Andreoli Craig, T. Nelson Rolü: Alexander Cullen, Tamara Tunie Rolü: Mrs. Jackie Heath (Hackford, 1998).

Sayfa | 225

3.2. Devil's Advocate Filmi'nin Özeti

Devil's Advocate filmi sıradan bir avukat olan Kevin Lomax'ın seçimlerinin ve kararlarının kendisi ve çevresi üzerindeki değişimleri konu edinir. Kevin Lomax mesleki kariyerinde ilerleme adına yanlış olduğunu bilse bile haklı bir temel oluşturarak müvekkillerini savunarak davalarını kazanan bir avukattır. Kevin Lomax'ın bu durumu şeytanın avukatlığı diyebileceğimiz bir nitelik taşır. Kevin Lomax'ın bu özelliği John Milton'un dikkatini çeker. John Milton çok zengin ve bir avukatlık şirketinin sahibidir. Kevin Lomax'a ekonomik yönden cazip gelen bir teklifte bulunarak kendisiyle çalışmasına ikna eder. Başlangıçta zenginlik ve lüks hayat gösterisi Kevin Lomax'ı etkilese de süreç içerisinde onunla birlikte bu yeni iş için Florida'dan New York'a gelen eşi Mry Ann'de büyük değişimler görülür. Mary Ann hep arzu ettiği görkemli hayatta kavuşmuştur ama kendi öz bilincinde bir takım sıkıntılar yaşadığını hissetmektedir. Marry Ann için bu zenginlik kendisini kaybettiği bir dehlize dönüşmüştür. Kevin Lomax'ın yoğun iş süreçleri de Mary Ann'in bu çöküntüsünü anlamasını zorlaştırmıştır. Kevin Lomax Marry Ann'in duygusal anlamdaki değişiminden oluşan

boşluğu haksız kişileri savunarak yükselen kariyeriyle telafi etmeye çalışmıştır. Ancak süreç içerisinde John Milton'un hâkimiyetinde aciz bir insana dönüşen Kevin Lomax özgür iradesini kullanarak doğru olanı bulmayı ister. Devil's Advocate'nin İçsel bir sorgulama sürecine dönüşen bu özgür iradeyi kullanma durumu gerçek yaşamı ve mutluluğu izleyicisine düşündürür.

3.3. Devil's Advocate Filmi'nin İncelemesi

Devil's Advocate filmi yanlış bilinç ve özgür irade kavramlarının söylemsel olarak ön plana çıkarıldığı metinlerden oluşmaktadır. Yanlış bilinç ve araçsal aklın kullanımı suçlu olan karakterlerin savunmasında karşımıza çıkar. Avukat vicdan ve ahlak açısından bu karakterleri savunmayı doğru bulmasa da araçsal akıl ve ilerleme ilişkisi bağlamında her yanlış karakteri savunmasıyla bir ilerleme gerçekleştirir.

Kevin Lomax (Keanu Reeves) karakteri avukatlık mesleğini icra ederken vicdanı ve egosu arasında bir seçim yapmaya zorlanır. Mesleğinin ve toplumsal yaşamın iyi ve güzel göstermiş olduğu yüceliklere ulaşabilmesi için yanlış olanı savunması gerekmektedir. Ancak süreç içerisinde avukat görür ki bu ilerleme aslında sonun bir başlangıcıdır.

John Milton (Al Pacino) karakteri film içerisinde büyük bir şirketin patronu ve şeytan olarak gösterilir. Ancak film içerisindeki fonksiyonu yanlış bilincin kurucusu ve sağlayıcısı konumundadır. Kevin Lomax (Keanu Reeves)'a sunmuş olduğu ideal yaşam formu ve ilerlemeci anlayış içerisinde özellikle doğadan kopuşu ifade eden estetize edilmiş kent yaşamıyla verilir.

Fotoğraf 1: Estetize Edilmiş Kent (Burasierimi, 2015).

John Milton (Al Pacino) film içerisinde doğanın dönüştürülmesinin yanında insan bedeninin de fetişleştirilmesi sürecinin de başlatılmasına yönelik ipuçları da verir. Kevin Lomax (Keanu Reeves)'ın eşi Mary Ann (Charlize Theron), John Milton'un yönlendirmeleriyle film içerisinde kendi bedensel özelliklerini kaybederek bambaşka bir görünüme kavuşur. Mary Ann yaşamış olduğu değişim aslında özgür iradesini kaybetmesinin bir sonucu olarak görülmektedir.

Fotoğraf 1: Beden Üzerinde Özgür İradenin Kaybedilmesi (Düşünbil, 2017)

Marry Ann lüks tüketime yönelik zorlamalara da film içerisinde maruz kalmaktadır. Kevin Lomax (Keanu Reeves)'a yaşamış olduğu refah yapısı içerisindeki mutsuzluk bilincini anlatırken karşısına arzulanmış olduğu lüks tüketim anlayışı ve sahip oldukları çıkar. Nesnenin kendi bilincini ele geçirdiğinin farkına varan Ann duygulanım bozuklukları yaşar. Yanlış Bilinç içerisinde araçsal bir akıl anlayışıyla mesleki ve ailevi ilişkilerini yorumlayan Lomax kendini ve yaşam anlayışını sorgular. Ancak yanlış bilincin taşıyıcısı John Milton'un söylemleri ve varoluşsal etkilerini olumsuzlama özgür iradeyi hâkim kılıp yanlış bilinçten kurtulmayı mümkün hale getirir.

John Milton'un Eddie Barzoon'un karakterine ilişkin değerlendirmeleri de bize yanlış bilinç ve araçsal akılın ve insanın doğayla olan bağlantısının kopuşuna yönelik bir alegori oluşturur. Milton, Barzoon'un bitişini "geleceği satın alır, geleceği satarsın; hava yoğunlaşır sular kirlenir, anlaşmadan anlaşmaya koşarken kendini yok edersin" ifadeleriyle anlatır. Doğaya yabancılaşan Barzoon'un birey olarak yanlış bilinç dışındaki güçsüzlüğü bu ifadelerle karşılığını bulur.

Filmin içerisinde dikkat çeken bir diğer unsur da şeytani duygular, haz ve şehvet ilişkilerinin yansıtılmasına yönelik olarak kırmızı tonlamanın ağırlıklı olarak kullanılmış olmasıdır. Kırmızı, Kevin Lomax (Keanu Reeves)'in özgür iradeyi hâkim kılmasını engelleyen arzuları bir diğer deyişle liberal özgür irade kavramını yansıtır. Özgür irade birtakım hedonist anlayışlarla engellenerek gerçek seçim yapabilme özgürlüğün kısıtlanmasına sebep olur. Film içerisinde özgür iradeyi hâkim kılmaya yönelik teolojik bir anlayış içerisinde bağdaşmacı bir özgür iradeye vurgu yapılır. İyinin kaynağı olarak gösterilen teolojik anlayış Kevin Lomax'ın özgür iradeye ulaşmasına yönelik ipuçları verir.

Fotoğraf 2: Özgür İradeyi Engelleyen Kırmızı (Filmanalizi, 2019)

Yanlış Bilinçten kurtulmaya yönelik özgür iradenin hâkimiyetini sağlama amacı arzulardan kurtulmayı ifade eder. Kevin Lomax'ın özgür iradeyi hâkim kılmak için yanlış bilinçten kurtulması gerekir. Ancak film içerisinde mesleki seçiminin bir gereği olarak yanlış olan "çocuk tacizcisi" savunmayı reddetmesinin de mesleki açıdan yaptırımları olduğu belirtilir. Bu yönüyle yanlış bilinçten kopuş yaşantı içerisinde karşılığı olan bir kurumsallaşma sürecinde de kendini gösteren bir yapı oluşturur.

Kevin Lomax, yanlış bilinçten kurtulmayı egosunun tetiklemiş olduğu hırs ve kazanma arzusunu yok etmede bulur. Özgür iradeyi hâkim kılmak için araçsal aklın ahlaki temellerden bağımsız yapısını bir kenara bırakarak süper egoyu vicdan temelli bir anlayışla ortaya koyar. Kevin Lomax, yanlış bilinçten kurtuluşunu "özgür irade" kavramlaştırmasıyla yüceltir.

Fotoğraf 3: Yanlış Bilinçten Çıkış (Özturan, 2016)

Yanlış bilinç, araçsal aklın oluşturmuş olduğu avukat bilincini düzeltmek için yeni bir başlangıç yapmayı ifade eden intihar duygusuyla ele alınır. Avukat, araçsal aklın sunmuş olduğu ayrıcalıkları reddederek kendi öz bilincinin varlığına varır. Filmin son sahnesinde karakter mahkemede kurumsal yapının kendi ilerlemesi için sunmuş olduğu akli yok eder ve özgür iradeyi sahiplenir.

SONUÇ

Sinema filmleri ideolojinin aktarılmasına yönelik birtakım kodlar taşıyabilir. Söylemsel alt yapılarla birlikte ele alınan bu kodlamalar filmin kendi içerisinde doğrudan anlaşılabilirliği gibi bazen de bu kodlamaların gerçek anlamını ortaya çıkarmak kuramsal bilgilerin açıklamasıyla mümkün olmaktadır. Devil’s Advocate Filmi’nin analiz yapıldığı bu çalışmada yanlış bilinç ve özgür irade kavramlarının bütünleşmesini kuramsal temel içerisinde ele alınmıştır.

İdeolojinin yayılmış olduğu gerçek dünyaya yönelik de çözümlemeler yapmamızı sağlayan sinema filmleri, kuramsal birçok anlayışı farklı biçimlerde temellendirerek onları daha iyi anlamamızı sağlar. İncelemiş olduğumuz filmin hâkim düşüncesi olarak karşımıza çıkan “Yanlış Bilinç” kavramı film içerisinde söylem ve göstergeler içerisinde yoğunlukla yer almıştır. Yanlış bilincin oluşumuna yönelik olarak araçsal aklın pragmatist bir anlayışla bütünsellik taşıması gerçeği değişime uğratmıştır.

Aydınlanma düşüncesinin de temelinde yer alan özgürleşme ve bütün köklerden uzaklaşma anlayışı film içerisinde teolojik bir anlayışla diyalektik içinde verilmiştir. Bu anlamda modern yaşam anlayışıyla geleneksel olarak mitleşmiş değerlerin bir diyalektik oluşturması modernliğin de çıkmazını oluşturmuştur. Modern yaşam formunun

ulaşmak istenen amaç haline gelmesi, birtakım değerleri de araçsallaştırarak bireyin kendi bilincine ve özgür iradesine yabancılaşmasına sebep olmuştur.

Sonuç olarak Devil's Advocate filmi modern bireyin yaşamış olduğu çıkmaza yönelik bir değerlendirmeyi içermektedir. Bu çıkmazı tek çıkışıysa yine bireyin kendi gerçekliliğinin farkına varmasını sağlayan eleştirel düşünme kabiliyetidir. Eleştirel düşünme kabiliyetinin hâkim olması bu yönüyle yanlış bilinçten kurtulup özgür iradeyi hâkim kılmayı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Binark, M. (2014). *Yeni Medya Çalışmalarında Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Burasıyerimi. (2015). *Şeytanın Avukatı Filmi Üzerine Bir İnceleme*. Erişim Adresi: <https://burasiyerimi.blogspot.com/2015/12/merhaba-bir-onceki-konuyu-yazarken.html> Erişim Tarihi: 29.12.2019.

Düşünbil. (2017). *Cehennemde Hüküm Sürmek, Cennette Hizmet Etmekten İyidir' Şeytanın Avukatı*. Erişim Adresi: <https://dusunbil.com/cehennemde-hukum-surmek-cennette-hizmet-etmekten-iyidir-seytanin-avukati/> Erişim Tarihi: 30.12.2019.

Erdoğan, İ. & Alemdar, K. (2010). *Öteki Kuram*. Ankara: Pozitif Matbaacılık.

Ertike, S. A. (2009). *Televizyonda Görüntü Düzenlemesi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Film Analizi. (2019). *The Devil's Advocate (1997) – Şeytanın Avukatı Film Analizi*. Erişim Adresi: <https://www.filmanalizi.net/seytanin-avukati-1997-seytan-icin-calistigini-bilemezdi-part-1/> Erişim Tarihi: 30.12.2019.

Hackford, T. (1998). *Devil's Advocate*. Erişim Adresi: <https://www.netflix.com/tr-en/title/1181732>

Hasker W. (2012). İnsanın Özgürlüğü ve Kötülük Problemi. (Çev.). Fehrullah Terkan. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 53, 183-198.

Horkheimer, M. (2016). *Akıl Tutulması*. (Çev.). Orhan Koçak. İstanbul: Metis Yayınevi.

Kırık, A. & Arvas, N. (2014). Sömürgecilik ve Irkçılık Olgusu Bağlamında Piyanist Filminin Gösterge Bilimsel Analizi. *Intermedia International E-journal* 1(1), 46-65.

Marcuse, H. (2010). *Tek Boyutlu İnsan*. (Çev.). Aziz Yardımlı. İstanbul: İdea Yayınları.

Marx, K. (2007). *Yabancılaşma: 1844 El Yazmaları*. (Çev.). Kenan Somer & Ahmet Kardam. 3. Basım, Ankara: Sol Yayınları.

Neiderman, A. (2017). *Şeytanın Avukatı*. (Çev.). C. Erdal Bodur. İstanbul: Kitabix Yayınları.

Nurdoğan, R. vd. (2011). *Kadife Karanlık 21. Yüzyıl İletişim Çağını Aydınlatan Kuramcılar*. İstanbul: Su Yayınları.

Özturan, H. (2016). *İntihar: Şeytanın Avukatı ve Emile Durkheim*.

Erişim Adresi: <https://filmloverss.com/intihar-seytanin-avukati-ve-emile-durkheim/> Erişim Tarihi: 30.12.2019.

Torun, T. (2018). Yaşam-Dünyasının Sömürgeleştirilmesi Olarak Modernitenin Krizi: Kaygı. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi* 30, 173-190.

Türk Dil Kurumu Sözlükleri. (2019). *İrade*. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 29 Aralık 2019.

Yaylagül, L. (2014). *Kitle İletişim Kuramları*. Ankara: Dipnot Yayınları.

Zor, L. (2018). Karabağ Savaşı'nın Azerbaycan Sinemasındaki Sunumu: Nabat Filmi Örneği. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi* 40, 56-70.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET: Modernleşme sürecinin etkisiyle toplumsal anlamda birtakım değişimler olmuştur. Bu değişimler bireyin eylemleriyle toplumsal olarak oluşan ihtiyaçların farklılaşmasına yönelik pragmatist bir anlayışı da beraberinde getirmiştir. Bu anlayışla bireysel davranışlar ahlaki temeli değişime uğramış ve bireysel davranışların rasyonel anlam ifade etmesi önemli hale gelmiştir. Bu açıdan bakıldığında insan eylemlerine yön veren onu rasyonelleştiren bilinç ahlaki temelde yer alan değişimin esas sebebinin oluşturmaktadır. Devil's Advocate filmi de bu yönüyle insan eylemlerinin vicdani temelden ayrılarak üst bir bilinç tarafından kontrol edilmesine yönelik ipuçları taşımaktadır. Devil's Advocate filmi bu çalışma kapsamında göstergebilimsel ve söylem analizi yöntemiyle ele alınarak insan iradesinin kontrol edilmesine yönelik anlamlar taşıyan yanlış bilinç ve özgür irade kavramları analiz edilmiştir. Film içerisinde yanlış bilinç olarak Kevin Lomax adlı avukatın ilerlemeci bir araçsal akılla sahip olması, yanlış bilinçte kendini gerçekleştirme idealine hizmet eder. Yanlış bilincin araçsal akıl anlayışına sahip bir yapıda kendini bulması bu yönüyle de bireyin öz bilincinin ortaya

çıkartılmasındaki engellerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Film içerisinde çalışmaya konu olan Marry Ann karakterinin hedonist anlayışının temelinde yatan gösterişçi tüketim ve haz gerçek bilinçte yerini mutsuzluğa bırakmaktadır. Filmin analizine yönelik olarak da bakıldığında yine hedonist anlayış yanlış bilinç içerisinde karşılığını bulan haz ilkesine göre özgür iradeyi baskılayan bir yapı oluşturmaktadır. Nitekim John Milton karakterinin Kevin Lomax'ın vicdan duygusunu unutturmaya çalışması da hazcı tüketim anlayışla mümkün olmaktadır. Özgür iradenin aktif olarak kullanılmasını engelleyen bu anlayışla iyi ve doğrunun ne olduğunu da sorgulatmakta meta tüketimin oluşturmuş olduğu yabancılaşma durumu karakterlerin çevrelerinde yer alan yanlış bilinç yapılarını anlamalarını zorlaştırmaktadır. Özgür irade tanımlamaları da bu çerçevede liberal özgür irade ve bağdaşmacı özgür irade olarak sunulmaktadır. Film çözümlemesi içerisinde yanlış bilinci yansıtan özgür irade liberal anlamda yer almaktadır. Liberal özgür irade anlayışla istediğini yapmakta her zaman özgür hisseden bir iradede bahsedilmektedir. Ancak bu irade durumu çalışma kapsamında rasyonel bir temel içerisinde yer bulmuştur. Özgür iradenin sadece birey için iyi ya da kötü bir anlam taşıması eylemlerin vicdani temelini arka planda bırakmaktadır. Bireysel bir özgür iradenin yerini yanlış bilinçten çıkış noktasında bağdaşmacı bir özgür iradeyle ele alınması daha doğru bulunmuştur. Bağdaşmacı özgür irade anlayışı erdem duygusunun toplumsal anlamda karşılığını bulmasına yönelik olarak vicdani bir temelde özgürlüğü kabul eder. Devil's Advocate Filmi'nin genel çerçevesine bakıldığında bu iki irade alanı arasındaki mücadele sürekli olarak devam etmektedir. Özgür iradenin kontrol edilmesine yönelik olarak yanlış bilinçle hareket içerisinde olan hırs ve kazanma arzusu araçsal aklın işlevselliğine hizmet etmektedir. Marry Ann karakterinin özgür iradeye sahip olması yönündeki araçsal temel gösterişçi tüketimken Kevin Lomax'ın özgür iradeye sahip olmasının önündeki araçsal engel başarı ve kazanma arzudur. Bu yönüyle Devil's Advocate filmi incelemesinde Marcuse'nin de belirtmiş olduğu gibi gerçek bilinci engelleyen temel anlayış "sahte bireyselleşme" duygusunun ortaya çıkmasıdır. Bu bağlamda Frankfurt Okulu'nun "kültür endüstrisi" kavramıyla ele aldığı sahte bireyselleşme yanlış bilincin gerçek bilince dönüştürülmesinin bir takım kişisel sahte ihtiyaç ve arzulardan vazgeçmekle mümkün olduğunu göstermektedir. Devil's Advocate incelemesinde sahte bireyin oluşmasına yönelik olarak birtakım ihtiyaçlar ortaya çıkaran John Milton karakteri film içerisinde yanlış bilincin fiziki bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Milton, Kevin Lomax karakterini yanlış olan durumları savunmaya yönlendirirken Marry Ann karakterini de yanlış ihtiyaçlara sahip olmasına teşvik etmektedir. Bu sayede özgür iradelerini kaybeden iki karakter hem birbirlerinden uzaklaşmakta hem de kendi öz bilinçlerini kaybetmektedirler. Bu yönüyle bakıldığında Devils Advocate filminin John Milton karakteri üzerinden oluşturmuş olduğu olduğu söylemsel alt yapı, gerçek bilinç düzeyinin karşısında egemen bir anlayış

olarak gösterilmektedir. Yine bu bağlamda Devil's Advocate Filmi'nin çıkış noktasında bir değerlendirme yapıldığında yanlış bilince giden bir yolun varlığın her zaman açık olduğu görülmektedir. Ancak bireysel anlamda bu anlayıştan kurtulmanın ancak eleştirel düşünebilme ve olumsuzlama yeteneğiyle mümkün olduğu görülmektedir. Devil's Advocate filminin son sahnesi de Kevin Lomax'ın özgür iradeye vurgu yaparak mesleki kariyerindeki ilerlemenin önüne vicdani boyutu çıkarmasıyla son bulur. Kevin Lomax karakterinden flash Foward yapılarak sunulan bu sahnede çocuk tacizcisini savunmayı reddederek gerçek bilincini ve özgür iradeyi hâkim kılar. Bu çalışma kapsamında da Devil's Advocate Filmi'ne hâkim olan özgür irade bağlamında yanlış bilinçten çıkış süreci aktarılmaktadır. Söylem analizi ve göstergebilimsel analizin birlikte kullanılarak ele alındığı film incelemesinde; görsel kodların ve söylemlerin sergilenen özgün anlamları dışında oluşturmuş oldukları bütüncül etki ve düşünsel alt yapılar çözümlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda Devil's Advocate Filmi görünenin ötesinde içermiş olduğu farklı anlamlarla sunulmuştur. Bu bağlamda film çözümlemesine yönelik olarak ele alınan görseller temsil niteliğinde yer alarak filmin bütününe yönelik anlamlar söylemsel alt yapılarla bütünleştirilerek ele alınmıştır.

EXTENDED ABSTRACT: There have been some social changes with the effect of the modernization process. These changes have brought along a pragmatist understanding towards the differentiation of the social needs arising from the actions of the individual. With this understanding, the moral basis of individual behaviors has changed and it has become important that individual behaviors have rational meaning. From this point of view, the consciousness that guides human actions and rationalizes them constitutes the main reason for the change in the moral basis. In this respect, Devil's Advocate film carries clues to the control of human actions by a higher consciousness by separating from the conscientious basis. The Devil's Advocate movie was handled with semiotic and discourse analysis method and the concepts of false consciousness and free will, which mean the control of human will, were analyzed. The fact that the lawyer named Kevin Lomax has a progressive instrumental mind as false consciousness in the film serves the ideal of self-realization in false consciousness. The fact that false consciousness finds itself in a structure that has an instrumental understanding of mind emerges as one of the obstacles in revealing the self-consciousness of the individual. The pretentious consumption and pleasure, which is the basis of the hedonist understanding of the character of Marry Ann, which is the subject of the work in the film, is replaced by unhappiness in the real consciousness. Looking at the analysis of the film, again, the hedonist understanding creates a structure that suppresses free will according to the pleasure principle that finds its counterpart in false consciousness. As a matter of fact, it is possible that the character of John Milton tries to make Kevin Lomax forget his sense of conscience through

hedonistic consumption. With this understanding that prevents the active use of free will, it also questions what is good and right, and the alienation situation created by commodity consumption makes it difficult for the characters to understand the false consciousness structures in their environment. Free will definitions are presented as liberal free will and compatibilist free will within this framework. Free will, reflecting false consciousness, takes place in the analysis of the film in a liberal sense. It is mentioned that a free will that always feels free to do whatever it wants with a liberal free will understanding. However, this will was included in the scope of the study on a rational basis. The fact that free will has a good or bad meaning only for the individual leaves the conscientious basis of actions in the background. It has been found more correct to consider the place of an individual free will with a compatibilist free will at the point of starting from false consciousness. The compliant understanding of free will accepts freedom on a conscientious basis in order to find the social equivalent of the sense of virtue. Looking at the general framework of Devil's Advocate Film, the struggle between these two areas of will is constantly going on. The ambition and the desire to win, acting with false consciousness towards the control of free will, serve the functionality of the instrumental reason. While the instrumental basis for the character of Marry Ann to have free will is conspicuous consumption, the instrumental reason obstacle to Kevin Lomax's free will is success and the desire to win. In this respect, as Marcuse stated in the Devil's Advocate film review, the basic understanding that prevents the real consciousness is the emergence of the feeling of "false individualization". In this context, the false individualization that Frankfurt School handles with the concept of "culture industry" shows that it is possible to transform false consciousness into real consciousness by giving up a number of personal false needs and desires. In Devil's Advocate review, the John Milton character, who reveals a number of needs for the formation of a false individual, appears in the film as a physical reflection of false consciousness. While Milton directs the character of Kevin Lomax to defend situations that are wrong, Marry Ann encourages the character to have false needs. In this way, the two characters who lose their free will both move away from each other and lose their own consciousness. From this point of view, the discursive infrastructure that Devil's Advocate has created over the John Milton's character is shown as a dominant understanding against the real level of consciousness. Again, in this context, when an evaluation is made at the starting point of Devil 'Advocate Film, it is seen that a path to false consciousness is always open. However, it is seen that it is possible to get rid of this understanding in an individual sense only with the ability to think critically and criticize. The last scene of Devil's Advocate Movie ends with Kevin Lomax emphasizing free will and putting the conscientious dimension in front of the progress in his professional career. In this scene, presented with a flash forward from the character of Kevin Lomax,

he refuses to defend the child molester and empowers his real consciousness and free will. Within the scope of this study, the process of exit from false consciousness is conveyed in the context of the free will dominating the Devil "Advocate Movie". In the film analysis, in which discourse analysis and semiotic analysis are handled together, the holistic effects and intellectual infrastructures created by visual codes and discourses other than their original meanings were tried to be analyzed. In this context, Devil's Advocate Film has been presented with different meanings beyond what is visible. In this context, the visuals for the analysis of the film take place as a representation, and the meanings for the whole film are integrated with the discursive substructures.